

FORESTS DELS POBLES

Número 6 • Primavera - estiu 2025

La revista d'ELFOCAT

L'Associació d'Entitats Locals
Propietàries Forestals a Catalunya

FORESTS DELS POBLES

La revista d'ELFOCAT

Número 6 • Primavera-estiu 2025

CONSELL DE REDACCIÓ

ELFOCAT: Martí Riera i Rovira, Josep Lluís Piqué i Subirana

i Narcís Ribes i Besalú

Carles B. Gorbs (direcció)

Olga Prat i Plans (coordinació i redacció)

CORRECCIÓ

Jordi Jové i Gestí

DISSENY

Anna Fenoy i Vinuesa

Fotografies de la portada:

Constitució a Montferrer d'ELFOCAT, el juliol del 2010

www.elfocat.cat

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

**Diputació
Barcelona**

Diputació de Lleida

**Diputació
de Girona**

Editorial

ELFOCAT compleix, aquest estiu del 2025, 15 anys d'existència. Va ser un 5 de juliol de 2010, en un acte que va tenir lloc a Montferrer (Montferrer i Castellbò, a l'Alt Urgell), quan 63 alcaldes i presidents d'EMD de municipis i pobles amb forests de propietat local de tot Catalunya es van posar d'acord per constituir aquesta associació. L'objectiu: la defensa i dinamització de tots aquests boscos de propietat dels municipis i pobles que, amb prop del 25 % de les forests, conformen un dels patrimonis naturals més importants de Catalunya.

Des de llavors aquestes forests dels pobles, gestionades des de fa segles pels seus habitants a través dels seus ajuntaments i EMD, generació rere generació, han tingut, a través d'ELFOCAT, una veu que les ha defensat. L'Associació també ha sabut explicar i donar a conèixer la particularitat d'uns boscos i d'una gestió no sempre suficientment entesa i respectada per l'Administració i per la resta de la societat, una societat cada cop més allunyada –per l'evolució socioeconòmica i cultural de les darreres dècades– de la realitat rural i de la memòria tradicional forestal.

Les forests dels pobles són productores de paisatge, de beneficis ambientals i de biodiversitat. Però també ho són de fustes, llenyes, pastura, herbes medicinals... i tants i tants altres productes que han estat la base d'una economia històricament lligada al territori, que n'ha permès el desenvolupament tant per la creació de treball com per l'obtenció de productes bàsics (fusta per a les construccions, llenyes per escalfar-nos, ramaderia per alimentar-nos, pells i llanes per vestir-nos, herbes per curar-nos...). Ara, distanciat d'aquest món que són els nostres orígens, sembla que vulguem reduir el valor del bosc als aspectes paisatgístics i ambientals, tot bandejant la seva capacitat productiva, sempre compatible amb la resta de funcions i que ens permet una economia rural equilibrada.

Aquests 15 anys d'història són pocs, poquíssims, tenint en compte la història de segles de les forests dels pobles, però permeten encarar un futur on els boscos de propietat dels municipis i pobles –que representen prop del 25 % dels boscos de Catalunya– siguin actors reconeguts i respectats del sector forestal i de la societat. En això seguiran treballant els ajuntaments i els pobles forestals de Catalunya, a través del seu portaveu: ELFOCAT.

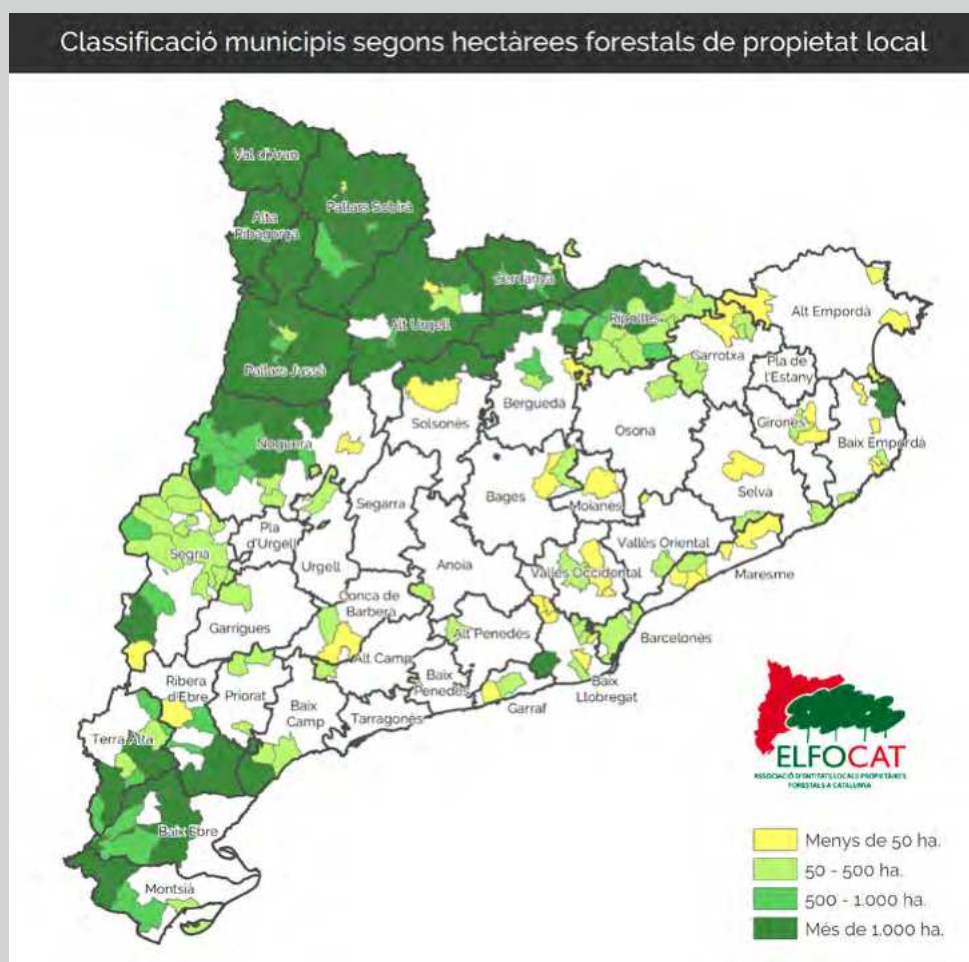
Per molts anys!

ELFOCAT

L' Associació d'Entitats Locals Propietàries Forestals a Catalunya (ELFOCAT) agrupa els ens locals públics amb patrimoni forestal o amb gran vinculació amb el sector forestal de Catalunya.

Podeu veure els objectius de l'entitat clicant aquí,
així com conèixer-ne els membres que conformen la Junta de Govern
i els ens associats.

Associació ELFOCAT

Plaça de la Trobada, s/n (edifici Ajuntament) 25700 Montferrer (Alt Urgell), Lleida

www.elfocat.cat

© Dolors Gibert

Sumari

Notícies

ELFOCAT, 15 anys al servei de les forests dels pobles i els ens associats	6
ELFOCAT celebra l'Assemblea General Ordinària	18
Disseny i implementació d'un SIG de suport a la planificació de les forests de propietat municipal de Catalunya	20

El dossier: Gestió forestal per a un futur sostenible

El projecte "Xarxes de calor sostenibles al Pirineu"	22
Les xarxes de calor amb biomassa forestal a Soriguera: envergadura, gestió i beneficis locals	30
Les xarxes municipals d'energia a partir de biomassa forestal	32

Ens associats

Vidrà	40
-------	----

Accions d'ELFOCAT

ELFOCAT: 15 anys al servei de les forests dels pobles i els ens associats

Constitució a Montferrer d'ELFOCAT, el juliol del 2010.

El mes de juliol de 2010 es realitzava, a Montferrer i promoguda per 63 entitats locals propietàries de forests, l'Assemblea Constitutiva d'ELFOCAT, l'Associació d'Entitats Locals Propietàries Forestals a Catalunya que agrupa els ens locals públics amb patrimoni forestal o amb gran vinculació amb el sector forestal de Catalunya.

Tot i que des d'aquells inicis les persones al capdavant de l'Associació (presidents, jun-

tes...) han anat canviant, ELFOCAT ha mantingut durant aquests primers 15 anys de vida els objectius i la voluntat d'esdevenir una eina d'utilitat i servei per a les forests dels pobles i tots els municipis i ens associats. I és que si a Catalunya hi ha 194 municipis propietaris de boscos, que acumulen un total de 394.483 ha de propietat forestal (més d'un 18 % de tota la superfície forestal), un total de **100 formen part d'ELFOCAT, amb 235.182 ha** (un 59,61 % de la xifra abans esmentada).

La creació d'ELFOCAT: els orígens

ELFOCAT va néixer de la necessitat expressada per diferents representants de pobles, ajuntaments i EMD de diversos indrets de tot Catalunya, amb gran consciència forestal –tots ells amb forests pròpies i sabedors del que significava la gestió dels boscos comunals–, de defensar els interessos de les forests dels pobles davant l'Administració i la societat, a partir de la recuperació de les competències històriques dels ens locals com a propietaris, reconegudes per la Llei forestal de 1988. Aquesta llei reconeix les competències dels ens locals titulars de boscos en la gestió de les seves forests, no sempre respectades.

L'oportunitat de materialitzar aquesta voluntat va arribar a partir de l'any 2009, gràcies a DYNAFORST, el projecte transfronterer de dinamització i estructuració de municipis propietaris de boscos. Liderat pel Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC), comptava amb la col·laboració del FORESPIR i tenia com a socis COFOR (Communes Forestieres, l'associació de municipis forestals del sud de França, un dels promotors de la iniciativa, amb interès en la creació d'interlocutors de municipis forestals a Catalunya), el Centre de la Propietat Forestal, i la Generalitat de Catalunya, a través dels departaments de Medi Ambient i Habitatge i de Política Territorial i Obres Públiques. Mercès a aquest projecte es va dinamitzar la creació de l'Assemblea constitutiva d'ELFOCAT i el suport inicial fins al seu funcionament autònom.

ELFOCAT, amb seu a Montferrer (Alt Urgell), té en compte la realitat d'aquest conjunt d'ens amb forests locals i la tasca que desenvolupen amb relació als aprofitaments i les millores forestals a partir de les seves forests ordenades. I és que aquesta raó de ser implica molts altres components, com per exemple la generació d'una activitat econòmica que dona feina a molts actors forestals situats en zones rurals; la presència de part d'aquests terrenys forestals dins d'espais naturals protegits que són fonamentals en la protecció de la biodiversitat catalana i que generen grans beneficis a la societat i a la natura; les funcions protectores i socials de les forests dels pobles: biodiversitat, paisatge, lleure, qualitat d'aigua, magatzem de carboni..., entre d'altres.

Així, l'Associació té com a objectius principals:

A. La millora de l'acció forestal als boscos de propietat d'ens locals i als municipis, tot desenvolupant diferents línies de treball:

1. La representació i defensa d'interessos del bosc propietat d'ens locals.
2. La coordinació de polítiques de gestió forestal comunes i compartides.
3. La promoció de legislació i ajuts que beneficiïn la gestió dels boscos propietat d'ens locals.
4. La potenciació del mercat de la fusta i dels productes forestals.
5. La millora de la gestió, el coneixement i les

Signatura del conveni de col·laboració entre la recent creada ELFOCAT i la Generalitat de Catalunya, amb la presència dels representants de l'Associació (Josep Poch, vicepresident; Miquel Calm, vocal; Manel Palau, president; Carme Freixe, vocal, i Narcís Ribes, gerent), amb l'aleshores conseller de Medi Ambient i Habitatge, Francesc Baltasar, i el director del Centre de la Propietat Forestal (CPF), Antoni Farrero.

noves tecnologies d'aplicació a la gestió forestal.

6. La coordinació de polítiques de defensa de les forests públiques propietat d'ens locals.

7. La divulgació i la promoció dels valors del bosc davant la societat.

8. Les activitats de formació forestal a electes i treballadors del bosc.

B. La implicació dels governs locals en la gestió i en la política forestal local i nacional.

C. La realització d'una estratègia de massís i de regió davant les institucions i organitzacions europees i euromediterrànies, col·laborant –si escau– amb altres entitats de finalitats similars, i la promoció de la participació en programes i projectes d'interès pel sector forestal i pel bosc, de la Unió Europea i d'altres organitzacions internacionals.

D. La representació i defensa dels interessos dels ens locals titulars de boscos davant la resta d'administracions i de la societat.

E. La promoció de qualsevol altra activitat que beneficiï la situació i el rendiment dels boscos dels ens locals, i contribueixi a la seva conservació i utilitat.

Eixos i propòsits

Fa 15 anys que ELFOCAT recull les necessitats i inquietuds dels ens que en formen part. De les 63 entitats locals associades inicialment (pertanyents a 15 comarques i amb 159.214 ha de forests de propietat municipal), **actualment en formen part 100**, amb més de 235.000 ha. Això conforma un **clúster de propietat pública** que el fa suficientment potent com per ser present en tot allò que afecta el món forestal, amb un tracte directe amb els ens del sector nacionals i europeus.

És que **els municipis s'han consolidat com a actors essencials en la gestió forestal a Catalunya**, tant per la propietat que representen com pel seu caràcter d'administració pública amb competències forestals en l'àmbit local. El fet que els ens siguin propietaris d'un bé públic fa que siguin presents en òrgans tant de la Generalitat com de l'àmbit privat, i en les institucions municipalistes.

És en aquest marc que l'Associació aposta per la **reactivació del món forestal** mitjançant la gestió sostenible i eficaç dels boscos, la seva ordenació i regulació i l'aprofitament del subproducte, iniciatives com ara la silvipastura, la fabricació de fusta laminada encreuada o CLT, la implantació del disseny constructiu sostenible i autosuportable, les certificacions de producte..., com a accions que valoritzen i dignifiquen la fusta de les forests dels pobles, amb el conseqüent augment de la valoració econòmica del rendiment forestal públic.

Assemblea constitutiva d'ELFOCAT, a Montferrer, el juliol del 2010.

JUNTA ELFOCAT			
CÀRREC	NOM	ENTITAT LOCAL	COMARCA
President	<i>Manel Palau i Guix</i>	Ajuntament Campelles (alcalde)	Ripollès
Vicepresident 1	<i>Isidre Forga i Rufiandis</i>	Ajuntament de Fontanals de Cerdanya (alcalde)	Cerdanya
Vicepresident 2	<i>Josep Poch Carmaniu</i>	Ajuntament de Alins (alcalde)	Pallars Sobirà
Secretari	<i>Antoni Navinès i Miró</i>	EMD Vila i Vall de Castellbó (President)	Alt Urgell
Tresorer	<i>Josep Camps i Torrens</i>	Ajuntament de La Vansa i Fórnoles (alcalde)	Alt Urgell
Vocal 1	<i>Miquel Calm i Puig</i>	Ajuntament de la Vall d'en Bas (alcalde)	Garrotxa
Vocal 2	<i>Elena Vidal Díaz</i>	Ajuntament de Vielha e Mijaran (regidora)	Val d'Aran
Vocal 3	<i>Valentí Marín i Rifà</i>	Ajuntament de Tortosa (regidor)	Baix Ebre
Vocal 4	<i>Ricard Estrada i Arimon</i>	Ajuntament de Sabadell (regidor)	Vallès Occidental
Vocal 5	<i>Mª Carme Rosell i Espelt</i>	Ajuntament de La Pobla de Lillet (alcaldessa)	Berguedà
Vocal 6	<i>Victor Orrit i Ambrosio</i>	Ajuntament de Tremp (alcalde)	Pallars Jussà
Vocal 7	<i>Mª Carme Freixa i Bosch</i>	Ajuntament de Vallfogona de Ripollès (alcaldessa)	Ripollès
Vocal 8	<i>Francisco Rodriguez Miranda</i>	Ajuntament de Bossòst (alcalde)	Val d'Aran
Vocal 9	<i>Joan Ordi i Gomà</i>	Ajuntament de Llavorsí (alcalde)	Pallars Sobirà
Vocal 10	<i>Cosme Ruaix i Junoy</i>	Ajuntament d'Alp (alcalde)	Cerdanya
Vocal 11	<i>Joan Mariages Torres</i>	EMD Asnurri (representant)	Alt Urgell

Primera Junta d'ELFOCAT (2010).

ELFOCAT també juga un paper important en la valoració de la implementació de projectes vinculats a la protecció dels espais naturals i la biodiversitat dels terrenys forestals, en el sentit de la seva oportunitat i/o especificitat, a fi que siguin compatibles amb la gestió i l'explotació de la propietat pública forestal. Des de la seva creació, els objectius es basen a millorar l'acció forestal als boscos de propietat d'ens locals i als municipis desenvolupant línies de treball concretes. Una de les principals fites assolides ha estat l'obtenció de representativitat dels ens locals forestals dins el sector forestal i dins la societat, de manera que l'Associació ha esdevingut la veu especialitzada en el món forestal de la propietat pública local. Això ha permès acords de col·laboració amb la majoria d'entitats públiques i privades del sector forestal i administratiu públic del país i d'Europa.

Amb relació a la gestió i l'acció forestal als boscos de propietat dels ens locals i municipis a Catalunya, es treballa activament per conscienciar que, sense gestió sostenible, eficaç i efectiva relativa a temes tan diversos com la prevenció d'incendis, la gestió natural del sotabosc, els plans d'aprofitament i de gestió ben elaborats i executats, la valorització del producte i del subproducte fustaner..., no hi ha futur forestal, mentre que per dur a terme accions és necessari disposar dels recursos i mitjans necessaris.

15 anys de servei, compromís i aliances vitals

ELFOCAT compta amb una **Junta** que ha anat variant durant els anys (en podeu veure la composició en aquesta i en les properes pà-

Estand d'ELFOCAT a la 2a Fira de la Biomassa a Vic (2013).

Sessió tècnica a Sort (2015).

gines). N'han estat presidents Manel Palau i Guix (durant els anys 2010-2016), Ramon Moliner Serra (2016-2021) i Martí Riera i Rovira (2021-actualitat), mentre que Narcís Ribes Besalú n'ha assumit les tasques de gerència des dels inicis. A partir de la tasca activa de la Junta i les decisions preses en cada assemblea general anual i en les assemblees extraordinàries, s'han consensuat les línies de treball de l'entitat. Durant tots aquests anys, a més de la incorporació constant de nous ens, ELFOCAT ha consolidat el seu suport i els seus vincles amb les principals institucions del país, mitjançant acords o convenis.

Fruit d'aquesta tasca, l'Associació compta amb el **suport de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona, la Diputació de Lleida i la Diputació de Girona, i amb la col·laboració del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC)**. És membre actiu de la **FECOF, la Federació d'Associacions Municipals Forestals Europees**, entitat de la qual ostenta la vicepresidència i en què és membre de ple dret i actiu en la defensa dels interes-

sos del món local forestal europeu; el Catforest (Producte Forestal Catalunya); l'EnsCAT (Ens Català Sol·licitant de la Certificació Forestal), i el Clúster Biomassa Catalunya, entre molts d'altres.

Aquesta recerca de sinergies entre tots els actors del sector és una de les raons de ser d'ELFOCAT, com a agent actiu en la presa de decisions que afecten el món forestal. En aquesta línia, a l'inici de 2022 es va signar un protocol de col·laboració amb l'**Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM)**, per protegir i promoure els interessos dels ens locals en tot allò relacionat amb la propietat i la gestió forestal. Fruit d'aquest acord, l'ACM considera ELFOCAT com "la veu municipal del bosc públic", fet que es tradueix en la presència mútua en els consells de les dues entitats i en la possibilitat de beneficiar-se dels projectes dels uns i els altres, de tal manera que, per mitjà de la Fundació Municipalista d'Impuls Territorial, s'ofereixen un seguit de serveis amb la participació d'ambdues associacions.

Visita de treball entre representants dels ajuntaments de Tremp i d'Alp (2017).

Subhasta de fusta i llenyes de les forests públiques a Montferrer, a l'Alt Urgell (2019).

Accions

La tasca activa d'ELFOCAT i les seves accions de suport a les entitats locals membres, amb el suport de les citades institucions i entitats,

s'han traduït, des del 2010, en la preparació i el desenvolupament de plans, projectes, estudis, protocols, l'organització de jornades tècniques, formacions específiques... S'han programat centenars de visites d'interès en

JUNTA ELFOCAT			
CÀRREC	NOM REPRESENTANT	ENTITAT LOCAL	COMARCA
President	Ramón Moliner Serra	Ajuntament d'Alp (alcalde)	Cerdanya
Vicepresident 1	M ^a Carme Freixa i Bosch	Ajuntament de Vallfogona de Ripollès (alcaldessa)	Ripollès
Vicepresident 2	Josep M ^a Lladós Callís	Ajuntament de Alins (alcalde)	Pallars Sobirà
Secretari	Josep Ullés Fons	Ajuntament de Montferrer i Castellbó	Alt Urgell
Tresorer	Ramon Chia Gálvez	Ajuntament de Fontanals de Cerdanya (alcalde)	Cerdanya
Vocal 1	Lluís Amat i Batalla	Ajuntament de la Vall d'en Bas (alcalde)	Garrotxa
Vocal 2	Antoni Navinès i Miró	EMD Vila i Vall de Castellbó (president)	Alt Urgell
Vocal 3	Juan Antonio Serrano Iglesias	Ajuntament de Vielha e Mijaran (alcalde)	Val d'Aran
Vocal 4	Ferran Bel i Accensi	Ajuntament de Tortosa (alcalde)	Baix Ebre
Vocal 5	Joan Berlanga Sarraseca	Ajuntament de Sabadell (regidor)	Vallès Occ
Vocal 6	Vicenç Linares Clota	Ajuntament de La Pobla de Lillet (alcalde)	Berguedà
Vocal 7	Jaume Oriol Grau	Ajuntament de La Coma i la Pedra (alcalde)	Solsonès
Vocal 8	Joan Dordas Riu	Ajuntament de Campelles	Ripollès
Vocal 9	Amador Marques Atès	Ajuntament de Bossòst (alcalde)	Val d'Aran
Vocal 10	Josep Vidal Bringué	Ajuntament de Llavorsí (alcalde)	Pallars Sobirà
Vocal 11	Antoni Flores Ardiaca	Ajuntament de Tremp (regidor)	Pallars Jussà
Vocal 12	Joan Mariages Torres	EMD Asnurri (representant)	Alt Urgell
Vocal 13	Eudald Picas Mitjavila	Ajuntament de Gombren	Ripollès
Vocal dip Barcelona (13)	Vocal delegat	Diputació de Barcelona	
Vocal dip Girona (14)	Vocal delegat	Diputació de Girona	
Vocal dip Lleida (15)	Vocal delegat	Diputació de Lleida	

Junta d'ELFOCAT (març de 2016).

l'àmbit local, nacional i internacional i s'ha assistit com a ponents a fòrums, jornades i debats vinculats al sector (Fira del Medi Ambient de Tortosa, Fundació Fòrum Ambiental, Fòrum Bioregions 2018, Biocities Fòrum 2018, Municipàlia 2019, Jornada Compartida Rural 2024, LAB4TI 2024...).

S'han realitzat reunions i trobades tècniques sectorials en defensa dels interessos i la missió de les entitats locals propietàries forestals, s'han promogut intercanvis d'experiències entre els ajuntaments membres d'ELFOCAT, i s'ha consolidat la presència a fires, com ara la Fira de la Biomassa de Vic, o a la Llotja preu de la fusta a Vic.

La història d'ELFOCAT també ha estat marcada per l'edició i la coedició de manuals i material informatiu, de nombroses diagnosis (sobre la productivitat de les forests comunals a Catalunya, sobre l'estat de la gestió de les forests de propietat local...), la redacció de documents i propostes de millora en la gestió administrativa de les forests de propietat mu-

nicipal, les enquestes d'opinió dirigides als ajuntaments propietaris de boscos...

A més, s'ha col·laborat en la coordinació de projectes, plans i propostes de dinamització forestal i d'ordenació dels recursos forestals..., amb l'associació BOSCAT, l'Associació Catalana Promotora de la Certificació Forestal (ACPCF), l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), l'IDAPA... i amb la participació, per exemple, en la Comissió de Dinamització Forestal als Alt Pirineus i Aran, la Fundació Fòrum Ambiental, el projecte Marie, la Mesa Intersectorial de la Fusta, el Consell de Protecció de la Natura, la proposta de projecte europeu de dinamització econòmica forestal dels Pirineus, la Taula sectorial de la Fusta, el Consell de Redacció dels PORF de les vegueries, el Comitè Assessor del CTFC, comissions de treball sobre el nou PDR a Desenvolupament Rural, taller de PSA, l'Aliança Pastoral de Catalunya...

S'ha contribuït al Pla de foment de la biomassa forestal per a ús tèrmic a Catalunya, s'han

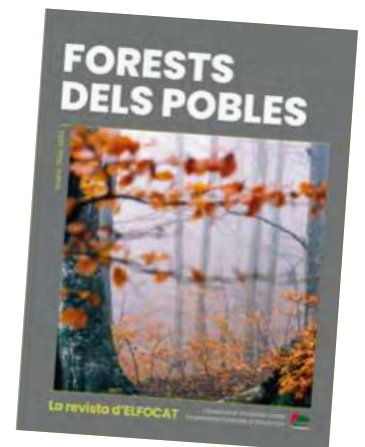
JUNTA de GOVERN ELFOCAT (*)			
CÀRREC	NOM REPRESENTANT	ENTITAT LOCAL	COMARCA
President	Martí Riera Rovira	Ajuntament de Coll de Nargó (alcalde)	Alt Urgell
Vicepresidència 1ª	Maria José Erta Ruiz	EMD Senet (presidenta)	Alta Ribagorça
Vicepresidència 2ª	Josep Lluís Piqué Subirana	Ajuntament de Soriguera (tinent-alcalde)	Pallars Sobirà
Secretari	Pere Ginesta i Formentó	Ajuntament de Montellà i Martinet (regidor)	Cerdanya
Tresorer	Josep Maria Poch Ticó	EMD Araós (president)	Pallars Sobirà
Vocal 1	Eduard Isern Turet	Ajuntament de Meranges (regidor)	Cerdanya
Vocal 2	Antoni Navinès i Miró	Ajuntament de Montferrer i Castellbó (regidor) i EMD Vila i Vall de Castellbó (president)	Alt Urgell
Vocal 3	Josep Ramon Lloret Loan	Ajuntament de Sarroca de Bellera (alcalde)	Pallars Jussà
Vocal 4	José Antonio Troguet i Ballarín	Ajuntament de Pont de Suert (alcalde)	Alta Ribagorça
Vocal 5	Alfons Casamajó Carrera	Ajuntament de Ger (alcalde)	Cerdanya
Vocal 6	Amador Marques Atós	Ajuntament de Bossòst (alcalde)	Val d'Aran
Vocal 7	Manel Pérez Cantalosella	Ajuntament d'Alins (alcalde)	Pallars Sobirà
Vocal 8	Josep Vidal Bringué	Ajuntament de Llavorsí (alcalde)	Pallars Sobirà
Vocal 9	Ramon Chia Gálvez	Ajuntament de Fontanals de Cerdanya (alcalde)	Cerdanya
Vocal 10	Eduard Cavallé Fort	Ajuntament de Tivissa (tinent-alcalde)	Ribera d'Ebre
Vocal 11	Joan Moret i Roqué	Ajuntament de Llanars (regidor)	Ripollès
Vocal 12	Mª Rosa Amorós Capdevila	Ajuntament d'Isona i Conca Dellà (alcaldessa)	Pallars Jussà
Vocal 13	Antoni Flores Ardiaca	Ajuntament de Tremp (tinent-alcalde)	Pallars Jussà
Vocal dip Barcelona (14)	Vocal delegat	Diputació de Barcelona	
Vocal dip Girona (15)	Vocal delegat	Diputació de Girona	
Vocal dip Lleida (16)	Vocal delegat	Diputació de Lleida	
Vocal ACM (17)	Vocal delegat	Associació Catalana de Municipis i Comarques	

Junta d'ELFOCAT (2021).

ofert serveis de suport en temes de biomassa forestal per a energia, per millorar les accions forestals i la gestió als boscos de propietat pública... ELFOCAT també s'ha manifestat en relació amb possibles modificacions legislatives (Llei 6/1988 forestal de Catalunya...) i, a més, també ha realitzat una tasca pedagògica a escolars, amb l'activitat "Amics de les forests comunals".

D'esquerra a dreta, pàgina web d'ELFOCAT, coberta d'un dels primers butlletins informatius editats i diverses mostres de la revista *Forests dels Pobles*.

En l'àmbit internacional s'ha contribuït a desenvolupar protocols (per exemple, entre associacions d'entitats municipals pirinenques) i propostes diverses (organització del Fòrum Europeu sobre Boscos Periurbans Barcelona 2017...), s'ha participat en projectes (POC-TEFA, PECT, BIO4ECO, PROMOBIOMASSE, SINCERE...), i s'han fet propostes davant l'estratègia forestal europea que es tramita pels diferents òrgans de govern de la Unió Europea, entre moltes altres accions.

La divulgació, essencial

Per donar a conèixer totes les seves activitats, ELFOCAT ha disposat d'una pàgina web, elfocat.cat, en què s'exposa la seva raó de

ser, una relació i un mapa dels municipis propietaris de forests comunes, així com dels ens associats, i la informació sobre els membres de la Junta. Hi consta tota la informació necessària per fer-se'n soci, però també informes, posicionaments i publicacions re-

Detall del premi Forest Local de Gestió Reconeguda, una estatueta de fusta inspirada en un elf, de l'escultor i artesà Aaron Pérez Silva, de Rialp (Pallars Sobirà).

lacionades amb els boscos comunals, manu-als tècnics, quaderns i documentació diversa d'interès, i tots els números del butlletí que ha editat ELFOCAT durant aquests 15 anys i de la revista *Forests dels Pobles*, que els substitueix des de l'hivern de 2022. També hi ha enllaços als llibres que ha editat l'Associació, *Breu història de les forests dels pobles de Ca-*

talunya i *La Gestió de les Forests dels Pobles*, a altres associacions i entitats, i a les dades de contacte.

A més, s'hi exposen les bases del **premi Forest Local de Gestió Reconeguda**, que enguany celebra ja la segona edició. El guardó, promogut per l'entitat, compta amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), la Generalitat de Catalunya (Direcció General de Boscos i Gestió del Medi) i el Col·legi Oficial d'Enginyers de Forests a Catalunya. Amb la seva concessió, es pretén fer un reconeixement públic anual a una o diverses forests de pobles radicats a Catalunya (forests de propietat local) que siguin remarcables per algun aspecte relacionat amb la seva gestió forestal en sentit ampli, és a dir, que incloguin els aspectes productors, protectors, socials, innovadors, tradicionals o qualsevol altre relacionat amb la gestió multifuncional de la forest de propietat local.

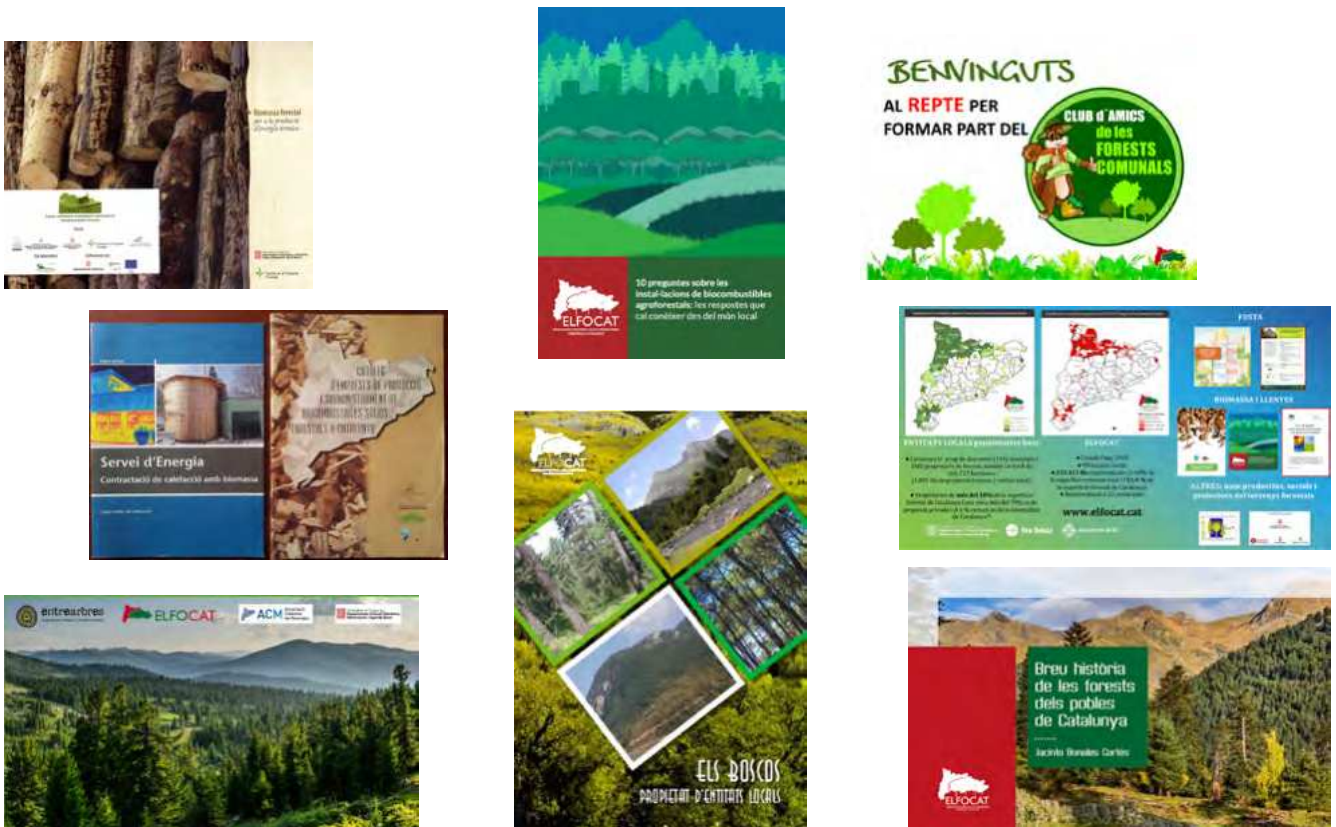
D'altra banda, ELFOCAT té presència a les **xarxes socials X i Instagram**, amb @elfocat.

Assemblea General Extraordinària d'ELFOCAT (2024).

Visió i missió de futur

Amb vista al futur, ELFOCAT vol consolidar l'Associació amb l'augment de socis i l'enfortiment de l'estructura, des de la màxima "la unió fa la força". També es treballa i es desenvolupen projectes ja endegats (valoració, anàlisi i diagnosi de la situació vers la forest de cadascun dels associats; realització al territori d'un programa escolar sobre el bosc públic; consolidació del servei d'assessoria legal especialitzada en tema forestal per als associats; programa de localització de bosc públic no comunal o d'utilitat pública –UP– als municipis socis, aproximació dels dife-

Mostra de la difusió de material divulgatiu durant aquests 15 anys.

rents estudis al bosc d'àrea metropolitana en col·laboració amb l'AMB...), a més d'altres iniciatives recollides anualment en els plans d'actuació.

Com comenta l'actual president, Martí Riera i Rovira, ELFOCAT és conscient que "encara manca més consciència que, sense gestió sostenible, eficaç i efectiva, no hi ha futur forestal, i aquí malauradament hi cap tot: prevenció d'incendis, gestió natural del sotabosc, plans d'aprofitament i de gestió ben elaborats i executats, valorització del producte i del subproducte fustaner... Altrament, per dur a terme aquesta gestió fan falta els mitjans necessaris, i malauradament es pateix una alarmant manca tradicional d'inversió que està costant molt de corregir, tot i els esforços dels darrers temps. Per això és necessari

fixar una visió del tema VITAL perquè hi hagi futur. VITAL, de vida: una vida al bosc de segles i segles al món rural que es va anar abandonant i que ara, en temps de canvi climàtic i de punt crític del sistema, esdevé clau perquè hi hagi un futur sostenible. Per tant, a més de plans, ordenacions i projectes, que hi han de ser..., falten molts mitjans i fons".

ELFOCAT segueix treballant en benefici dels ens locals públics amb patrimoni forestal o amb gran vinculació amb el sector forestal del país en tots els àmbits possibles, també des de la defensa dels interessos del món local forestal europeu. En el marc d'aquesta activitat internacional, ELFOCAT s'encarregarà aquesta tardor de l'organització de l'Assemblea 2025 de la FECOF a Catalunya (tal com també va fer l'any 2018). 🌱

Accions d'ELFOCAT

ELFOCAT celebra l'Assemblea General Ordinària

El 12 de juny passat es va celebrar a la sala d'actes del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC), a Solsona, l'Assemblea General Ordinària d'ELFOCAT. L'acte d'obertura va anar a càrrec del president, Martí Riera; del director del CTFC, Antoni Trasobares, i del secretari general adjunt de l'Associació Catalana de Municipis (ACM), Sergi Penedès.

Durant la sessió, que es va poder seguir en directe telemàticament, es va aprovar l'acta de l'assemblea anterior, es va donar a conèixer l'informe del president d'ELFOCAT i les novetats amb referència a la representació de l'Ajuntament de Coll de Nargó, així com d'altres assumptes d'interès.

D'altra banda, Àlex Serrahima, assessor legal d'ELFOCAT, també va informar sobre les assistències legals en curs i sobre l'estat de la defensa de representació del món rural i dels ens locals forestals en diverses propostes ambientals (Agència de la Natura, propostes d'espais protegits...).

El gerent d'ELFOCAT, Narcís Ribes, va ser l'encarregat d'explicar les dades relatives a l'execució del pressupost de l'exercici anterior i d'exposar la proposta de pressupost de l'exercici 2025. També va comentar qüestions vinculades a les quotes dels associats, sobre la delegació per tramitar ajuts i finançament, va fer un resum de les actuacions realitzades l'any 2024 i va exposar la proposta d'actua-

Imatges
del transcurs de
l'Assemblea
General Ordinària.

cions per al 2025. Així mateix, va detallar algunes actuacions executades o previstes en l'exercici 2025 i va parlar de l'organització de l'Assemblea FECOF 2025-Catalonia.

Presentació i exposició de projectes

En el marc de l'acte de l'Assemblea General Ordinària també es van presentar les conclusions finals del Projecte de diagnosi i dinamització de les forests dels pobles, per part de Cristina Montserrat, d'Entrearbres, i es va parlar del Projecte de digitalització de la gestió de les forests dels pobles, a càrrec de Narcís Ribes, gerent d'ELFOCAT; dels crèdits climàtics a les forests dels pobles, a càrrec

de Teresa Cervera, cap de l'Àrea de Foment de la Gestió Forestal Sostenible del Centre de la Propietat Forestal, i de la gestió actual de les forests dels pobles i els convenis de suport a la gestió del DARPA de la Generalitat de Catalunya, a càrrec de Pere Omedes, cap de la secció de Boscos Públics de la Generalitat de Catalunya.

Finalment, David Meya, subdirector general de Boscos de la Generalitat, va clausurar l'Assemblea repassant la situació actual i els reptes de la política forestal que afecta el món local i anunciant la consolidació d'una comissió de seguiment de les forests d'utilitat pública entre ELFOCAT i la Generalitat de Catalunya". 🌿

Accions d'ELFOCAT

Disseny i implementació d'un SIG de suport a la planificació de les forests de propietat municipal de Catalunya

ELFOCAT, juntament amb l'Associació Catalana de Municipis (ACM), la Fundació i2CAT (Generalitat de Catalunya) i el Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció (SIGTE, Universitat de Girona), amb la col·laboració de la Direcció General de Boscos i Gestió del Medi (Generalitat de Catalunya) i de diversos ajuntaments i EMD, ha endegat la proposta del projecte SIG (sistema d'informació geogràfica) per donar suport a la planificació de les forests de propietat municipal.

Una nova eina de gestió

Catalunya compta amb 194 ens locals (municipis i EMD) que, amb les seves 394.483 ha de forests de titularitat pública, són un dels principals actors en la gestió forestal a Catalunya.

En aquest context, la citada proposta pretén donar resposta a algunes de les necessitats d'aquests ens locals forestals en l'àmbit de la gestió de les forests municipals, mitjançant el disseny i la posada en funcionament d'un projecte pilot. Aquest es materialitzarà en la implementació d'un SIG en tres municipis com a eina de suport a la gestió forestal en l'àmbit de la planificació forestal, i en un segon aspecte relacionat amb el monitoratge de les forests (sequera, erosió...), encara per determinar.

L'objectiu principal de tot plegat és, doncs, implementar un SIG que haurà de permetre una gestió més òptima i eficient de la planificació de les forests municipals a Catalunya, en unes àrees pilot.

Els resultats

Un cop definit l'àmbit d'aplicació territorial del projecte pilot, la seva implementació

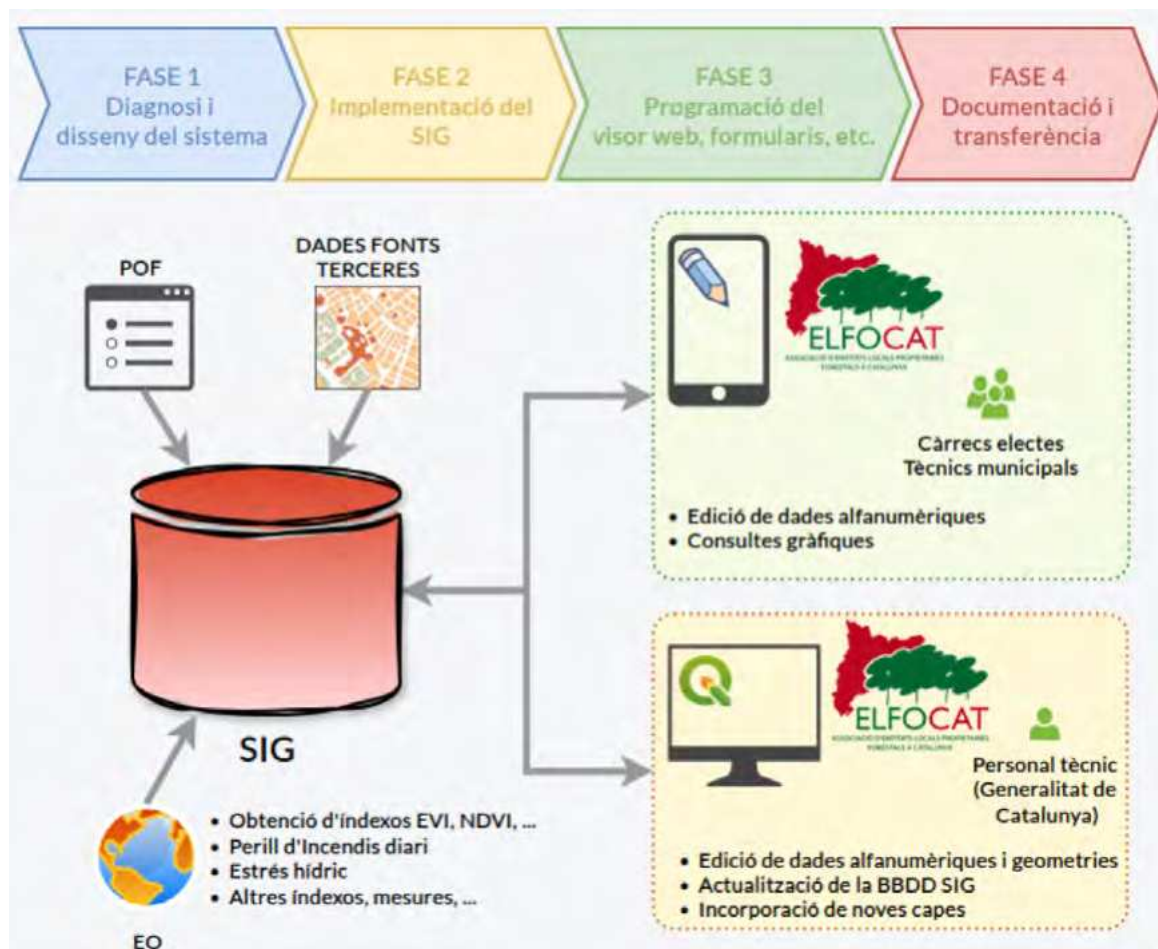
pràctica pretén assolir els resultats que s'exposen a continuació:

- **SIG - base de dades espacial.** Es tracta de la creació de la base de dades espacial, la importació de totes les dades disponibles corresponents als POF (Plans d'Ordenació Forestal) de l'àrea territorial acordada, i el seu allotjament en un servidor. Aquesta base de dades espacial serà accessible des d'un SIG d'escriptori (per exemple, QGIS), així com des del mapa web, a través de la càrrega i la visualització de les diferents capes.

- **Aplicació del mapa web** que ha de permetre no només la consulta de les dades contingudes a la base de dades espacial (SIG), sinó també l'actualització d'algunes d'aquestes dades alfanumèriques mitjançant un sistema de formularis.

- **Transferència tecnològica i de coneixement** mitjançant la formació adequada per a cada perfil d'usuari del sistema i l'elaboració de la documentació del projecte, i dels processos que així ho requereixin. 🌱

SIG de suport a la planificació de les forests públiques municipals

Gestió forestal per a un futur sostenible

El projecte "Xarxes de calor sostenibles al Pirineu"

Les xarxes de calor, també conegudes com a *district heating*, són una solució eficient i sostenible per a la distribució de calefacció a diversos edificis o equipaments. Les experiències positives amb calderes municipals de biomassa en instal·lacions públiques ja existents indiquen que aquesta tecnologia pot ser eficaç i econòmicament viable a les comarques pirinenques.

La demanda tèrmica dels pobles del Pirineu és especialment rellevant, fet que posa de manifest la necessitat d'identificar alternatives sostenibles i eficients per a la seva cobertura. En l'actualitat, aquesta necessitat energètica se satisfà majoritàriament amb combustibles fòssils. L'ús de biomassa forestal permet reduir de manera significativa la dependència d'aquest tipus de recursos, i es contribueix així a la transició cap a fonts renovables i de proximitat, alhora que disminueix les emissions de gasos d'efecte hivernacle i afavoreix l'avenç en la descarbonització.

Aquest recurs energètic dona una sortida comercial a la fusta de menor qualitat, redueix el risc d'incendi i millora l'estat de les masses forestals i la biodiversitat. Alhora, crea una percepció positiva del bosc com a font de treball i

© Dolars Gilbert

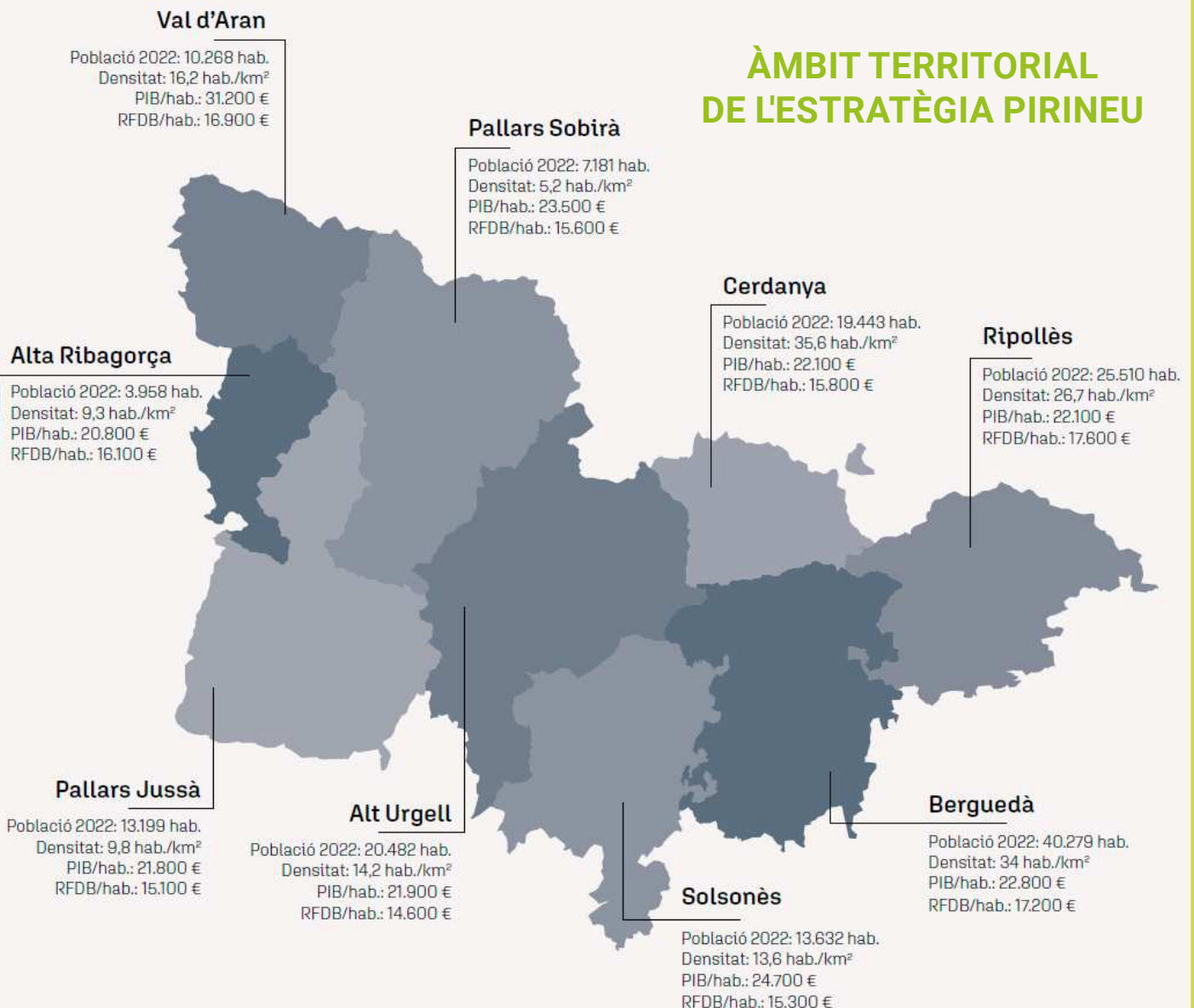
riquesa, la qual cosa incentiva la conservació i la gestió sostenible dels recursos naturals.

A les comarques pirinenques es preveu el projecte "**Xarxes de calor sostenibles al Pirineu**", l'objectiu general del qual és impulsar una transició energètica sostenible i eficient en l'àmbit local, mitjançant la implementació de xarxes de calor alimentades amb biomassa. Aquesta transformació pretén reduir la dependència dels combustibles fòssils —especialment la calefacció amb gasoil—, tot substituint-los

per sistemes basats en recursos forestals. Es tracta de recuperar la sobirania energètica i l'economia circular de tota la vida al Pirineu, però amb la millor tecnologia i innovació del nostre temps.

Paral·lelament, el Govern de Catalunya va aprovar el 7 de maig de 2024 les línies d'actuació 2024-2030 de l'Estratègia Pirineu, així com el document que concreta les accions destinades a materialitzar els eixos estratègics i els projectes transformadors per al desenvolupa-

ÀMBIT TERRITORIAL DE L'ESTRATÈGIA PIRINEU

Visita a la cooperativa Bioenergie Fernheizwerk Ritten, a Collalbo, Renon.

ment integral del territori. Aquesta planificació té com a objectiu assegurar l'arrelament de la població a les comarques pirinenques i impulsar un model econòmic propi de desenvolupament sostenible, respectuós amb l'entorn natural, que situï les persones al centre de les decisions i sàpiga aprofitar el caràcter singular de les zones de muntanya.

L'Estratègia Pirineu

L'Estratègia Pirineu preveu com a eix d'actuació "Una gestió forestal sostenible. La fusta com a recurs" i, dins d'aquest eix, com a projecte transformador, el "desplegament progressiu de xarxes de calor de biomassa als municipis pirinencs amb més suport als ens locals i impuls a les inversions privades", amb els següents objectius:

- Promoció de la instal·lació de noves xarxes de calor de biomassa a les comarques del Pirineu.

- Creació d'oportunitats d'ocupació local mitjançant la construcció, l'operació i el manteniment de les xarxes de calor.
- Acompanyament i assessorament d'iniciatives emergents relacionades amb l'ús de la biomassa forestal.
- Millora de la qualitat i l'eficiència dels centres logístics de biomassa per aprofitar les serradures que generen com a subproducte de l'estella.

Aquests objectius s'emmarquen plenament dins dels eixos definits per l'Estratègia Pirineu. Per tant, el projecte "Xarxes de calor sostenibles al Pirineu" està totalment alineat amb aquesta planificació estratègica. És en aquest context que s'ha signat un acord amb la Direcció General de Polítiques de Muntanya i el Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC), amb la voluntat de fer possible l'execució efectiva del projecte.

El juny del 2024, el CTFC, conjuntament amb ELFOCAT, l'ACM i Catalunya Internacional, va organitzar un viatge al Tirol del Sud amb representants electes d'una vintena de municipis pirinencs, amb experiència prèvia en calderes de biomassa forestal i amb l'objectiu de conèixer de primera mà l'experiència en xarxes de calor d'aquesta regió alpina. Aquesta estada va permetre als electes pirinencs interactuar directament amb els seus homòlegs tirolesos per resoldre dubtes, entendre les dificultats que han afrontat i valorar els beneficis assolits. A més, van tenir l'oportunitat de visitar instal·lacions de diferents dimensions amb més de deu anys de funcionament i amb diversos models de gestió. L'objectiu es va assolir amb escreix, i els representants van retornar engrescats i il·lusionats per fer realitat les xarxes de calor al Pirineu.

Tant els municipis que van ser convidats a participar en el viatge com les poblacions on

s'estudiarà la viabilitat d'implantar una xarxa de calor han estat escollits seguint criteris tècnics específics: disposar d'experiència prèvia en l'ús de biomassa forestal, tenir la condició de propietaris forestals i, finalment, que la implantació d'una xarxa de calor al seu terme municipal pugui generar una dinamització de la gestió forestal a escala comarcal.

Tot i això, es preveu la possibilitat d'incorporar municipis en el transcurs del projecte. L'àmbit territorial d'actuació és el mateix que engloba l'Estratègia Pirineu, és a dir, les següents comarques: Alt Urgell, Alta Ribagorça, Berguedà, Cerdanya, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Ripollès, Solsonès i Val d'Aran.

Gràcies al conveni signat amb la Direcció General de Polítiques de Muntanya, durant el 2024 s'han pogut dur a terme les següents accions:

Visita a les instal·lacions ACSM, a Fiera di Primiero.

- **Anàlisi de les xarxes de calor implementades en regions de muntanya.**
L'àmbit d'estudi s'ha centrat en el nord d'Itàlia ja que, com en la resta de països alpins, fa anys que s'hi han implantat xarxes de calor amb biomassa. A més a més, és un país amb clima alpí-mediterrani, per la qual cosa, juntament amb l'orografia, la latitud i les masses arbòries, constitueix una de les zones muntanyoses d'Europa amb xarxes de calor de biomassa més assimilables al Pirineu.
- **Estudi de les característiques que ha de reunir una xarxa de calor municipal amb biomassa forestal.**
S'ha dut a terme una anàlisi per determinar quins requisits ha de complir aquest tipus d'instal·lació, com ara la disponibilitat de recursos, les característiques del punt logístic, el transport de l'estella i la configuració urbana. Paral·lelament, s'han examinat els avantatges del seu ús des d'una perspectiva ambiental, energètica, forestal i econòmica.
- **Determinació de la disponibilitat de biomassa forestal en l'àmbit comarcal.**

A partir del coneixement i l'experiència del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya, s'ha elaborat un estudi per quantificar els recursos disponibles en cada comarca (vegeu el requadre inferior) mitjançant una gestió forestal adequada i l'aplicació de criteris d'accessibilitat i viabilitat real.

- **Anàlisi de la demanda energètica comarcal.**

Mitjançant una licitació pública, es va contractar l'enginyeria SUNO, que va dur a terme un estudi comarcal per conèixer la demanda energètica tèrmica, amb una sectorització per àmbits d'activitat (vegeu el requadre de la pàgina següent). La combinació d'aquesta informació amb la disponibilitat de biomassa forestal permet establir nivells d'autosuficiència, definir diversos escenaris i fixar prioritats.

La comparativa de disponibilitat real de biomassa forestal i de necessitats tèrmiques ha de permetre a les administracions, especialment les locals –que assumeixen la major part de propietat forestal i el servei al

POSSIBILITAT ANUAL DE BIOMASSA ACCESSIBLE AL PIRINEU

Comarca	Llenya (t)	Trituració (t)	Restes (t)	TOTAL (t)
Alt Urgell	7.909	31.854	211	39.974
Alta Ribagorça	1.884	3.034	26	4.944
Berguedà	7.212	9.619	260	17.091
Cerdanya	500	5.967	15	6.482
Pallars Jussà	14.330	12.156	146	26.632
Pallars Sobirà	2.631	12.391	101	15.123
Ripollès	14.315	19.193	963	34.471
Solsonès	4.594	10.761	210	15.565
Val d'Aran	1.755	3.166	72	4.993
TOTAL	55.130	108.140	2.004	165.275

	1ª residència [GWh/any]	2ª residència [GWh/any]	Terciaris privats [GWh/any]	Equipaments públics [GWh/any]	Total [GWh/any]	Consum biomassa [tones/any]
Alt Urgell	138,67	4,81	4,38	19,50	167,35	60.113
Alta Ribagorça	22,82	3,29	1,90	1,64	29,65	10.651
Alt Berguedà	57,46	4,84	2,00	2,28	66,57	23.912
La Cerdanya	184,00	16,03	4,52	21,37	225,92	81.149
Pallars Jussà	188,86	3,18	3,54	29,65	225,24	80.904
Pallars Sobirà	64,12	5,85	4,85	2,01	76,83	27.596
Ripollès	176,15	10,33	3,57	7,69	197,75	71.030
Alt Solsonès	19,93	1,74	0,34	0,54	22,54	8.097
Val d'Aran	77,78	7,19	7,72	3,28	95,98	34.474
Total	929,80	57,24	32,82	87,96	1.107,83	397.926

ciutadà més proper–, prendre les decisions estratègiques de futur que millor considerin per a l'ús dels seus boscos i la necessària transició ecològica que han de fer.

- **Redacció de vuit avantprojectes de xarxa de calor amb biomassa forestal.**

Amb la contractació de l'enginyeria SUNO, s'han elaborat vuit propostes d'implantació per als municipis de Vallfogona de Ripollès, Tremp, Sant Llorenç de Morunys, el Pont de Suert, Montellà de Cadí, Llavorsí, Les i Coll de Nargó. Aquest treball ha permès determinar les magnituds econòmiques de cada actuació, dibuixar un primer esbós de xarxa i dur a terme un estudi de viabilitat, que defineix el suport públic necessari per garantir-ne la rendibilitat i escenaris de finançament publicoprivat.

Noves accions

Aquest 2025, i continuant la col·laboració amb la Direcció General de Polítiques de Muntanya, el projecte segueix avançant amb les accions següents:

Ja s'han elaborat vuit propostes d'implantació per als municipis de Vallfogona de Ripollès, Tremp, Sant Llorenç de Morunys, el Pont de Suert, Montellà de Cadí, Llavorsí, Les i Coll de Nargó

- **Assessorament i acompanyament als ajuntaments.**

Es donarà suport als projectes de xarxes de calor amb biomassa forestal, incloent-hi l'estudi de l'estat dels instruments d'ordenació i l'anàlisi de les forests properes, per comprovar que les planificacions vigents permeten l'aprofitament energètic i estan alineades amb aquest ús. El CTFC també assistirà els ajuntaments en convocatòries

Visita a XC, a Collalbo, Renon.

d'ajuts i, si escau, en la preparació de les licitacions per als projectes executius.

- **Redacció de vuit avantprojectes de xarxes de calor.**

Es redactaran vuit documents més mitjançant una licitació pública, seguint els mateixos criteris tècnics aplicats als elaborats durant el 2024.

- **Suport als ajuntaments pel que fa a construcció amb fusta.**

Aquesta nova línia d'actuació, emmarcada dins l'Estratègia Pirineu, és clau per a la valorització del recurs forestal de major qualitat i la descarbonització del sector de la construcció. Les tasques inclouran la divulgació d'exemples pràctics, la demostració de la viabilitat tècnica i ambiental d'aquest sistema constructiu, i el suport en la preparació o licitació de projectes. L'acció es durà a terme als 144 ajuntaments de l'àmbit territorial de l'Estratègia Pirineu.

- **Estudi logístic de la biomassa.**

Es definirà un sistema complet d'emmagatzematge, condicionament i distribució de

l'estella, basat en criteris tècnics i tenint en compte la iniciativa privada existent. L'anàlisi inclourà el nombre òptim de punts logístics per comarca, la seva ubicació estratègica i les característiques funcionals de cada infraestructura.

La idea de la Direcció General de Polítiques de Muntanya i del CTFC és poder disposar, en pocs anys, d'un exemple per comarca de xarxa de calor que demostrï a la resta de pobles la viabilitat i el futur de la dinamització de la gestió forestal per cobrir la seva important demanda tèrmica i un major ús valoritzat de la fusta de qualitat per a la construcció. 🌱

Francesc Cano Ibáñez

Director Adjunt de Transferència
Centre de Ciència i Tecnologia
Forestal de Catalunya (CTFC)

Francesc Viaplana Manresa

Tècnic de Transferència
Centre de Ciència i Tecnologia
Forestal de Catalunya (CTFC)

FES-TE SOCI!

QUÈ FEM PER ALS AJUNTAMENTS?

- Localització forests no UP de propietat local:

Accions de localització i metodologia per localitzar-les des del mateix ajuntament a partir cadastre.

- Diagnosi i dinamització de les forests dels pobles:

Visites personalitzades i definició de mancances i línies de treball: camins forestals, finançament, coordinació amb espais naturals

- Accions sanitat forestal:

Diagnosi anual estat boscos locals i diagnosi personalitzada per a l'ajuntament.

- Activitat pedagògica:

"Amics de les forests dels pobles"

A les escoles i ampliada a colònies municipals.

- Jornades:

Tècniques i de formació, participació a Fira de Lleida (stand a MUNICI-PÀLIA).

- Materials divulgatius com:

Revista *Forests dels Pobles*, Col·lecció bàsica de llibres sobre les forests dels pobles, etc.

- Suport legal i defensa dels interessos:

Dels ajuntaments forestals en tots els àmbits.

- Mapa interactiu i base de dades a la nostra web:

www.elfocat.cat

- Creació del model de conveni de document:

"Pla dasocràtic municipal" per coordinar accions forestals de forests privades i públiques d'un mateix municipi.

- Premi Forests locals de gestió reconeguda:

Reconeixement a la gestió forestal d'excel·lència i catàleg de forests reconegudes.

Contacta amb nosaltres: +34 621 123 550
elfocat@elfocat.cat

Més informació: www.elfocat.cat

Gestió forestal per a un futur sostenible

Les xarxes municipals d'energia a partir de biomassa forestal

Des de la implementació a Catalunya de l'Estratègia per a l'aprofitament de la biomassa forestal i agrícola, l'any 2014, l'ús d'aquest recurs ha experimentat un creixement notable, amb un increment del 81,6 % pel que fa al consum fins a l'actualitat.

© Dolors Gibert

L'any 2014, la Generalitat de Catalunya va posar en marxa l'Estratègia per a l'aprofitament de la biomassa forestal i agrícola, amb l'objectiu de promoure l'ús d'aquest recurs renovable i de proximitat per a aplicacions energètiques, principalment per a usos tèrmics. Aquesta iniciativa es va plantejar com una eina clau per reduir la dependència dels combustibles fòssils i millorar la gestió dels recursos naturals, en un moment en què es reconeixia la importància d'una gestió sostenible del patrimoni forestal del país.

Des de la seva implementació, l'ús de la biomassa ha experimentat un creixement notable, amb un increment del 81,6 % en el consum d'aquest recurs fins a l'actualitat.

**L'ús de la biomassa
al nostre país ha
experimentat un
creixement notable, amb
un increment del 81,6 %
en el consum d'aquest
recurs fins a l'actualitat**

Aquest èxit ha impulsat la renovació de l'Estratègia per al període 2021-2027, amb l'objectiu d'adaptar-se a les noves exigències normatives, tant en l'àmbit europeu com en el català, especialment en relació amb els objectius de descarbonització i lluita contra el canvi climàtic. La revisió de l'Estratègia inclou noves línies d'acció per potenciar l'ús energètic de la biomassa, amb l'objectiu d'assolir un consum anual de 730.000 t i la instal·lació d'equips i calderes que permetin arribar a una potència de 844 MW.

**Un exemple:
el cas de Soriguera**

En aquest context, l'Ajuntament de Soriguera, compromès amb la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic, va rebre un ajut de la Generalitat de Catalunya dins el programa de subvencions per al desenvolupament d'actuacions de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic per als anys 2023 i 2024 (ACC/1147/2023). L'objectiu de la subvenció és reduir significativament el consum de recursos fòssils i les emissions de CO₂ associades, facilitant l'accés a energies renovables tèrmiques, concretament la bio-

© Dolors Gibert

massa, per cobrir la principal demanda energètica del municipi: la calefacció.

El municipi de Soriguera, amb una superfície forestal significativa i creixents necessitats d'adaptació al canvi climàtic, ha redactat un pla de gestió forestal enfocat a l'aprofitament de la biomassa dels seus boscos (podeu trobar més informació en el reportatge de les properes pàgines). Aquest pla no només pretén millorar la resiliència dels ecosistemes forestals, sinó també crear una economia local basada en la producció de biomassa forestal per a usos tèrmics. A més, Soriguera ja participa en el projecte pilot de paisatge agroforestal i resilient, promogut pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, fet que reforça el seu compromís amb la sostenibilitat i l'adaptació al canvi climàtic. 🌱

Les xarxes de calor amb biomassa forestal a Soriguera: envergadura, gestió i beneficis locals

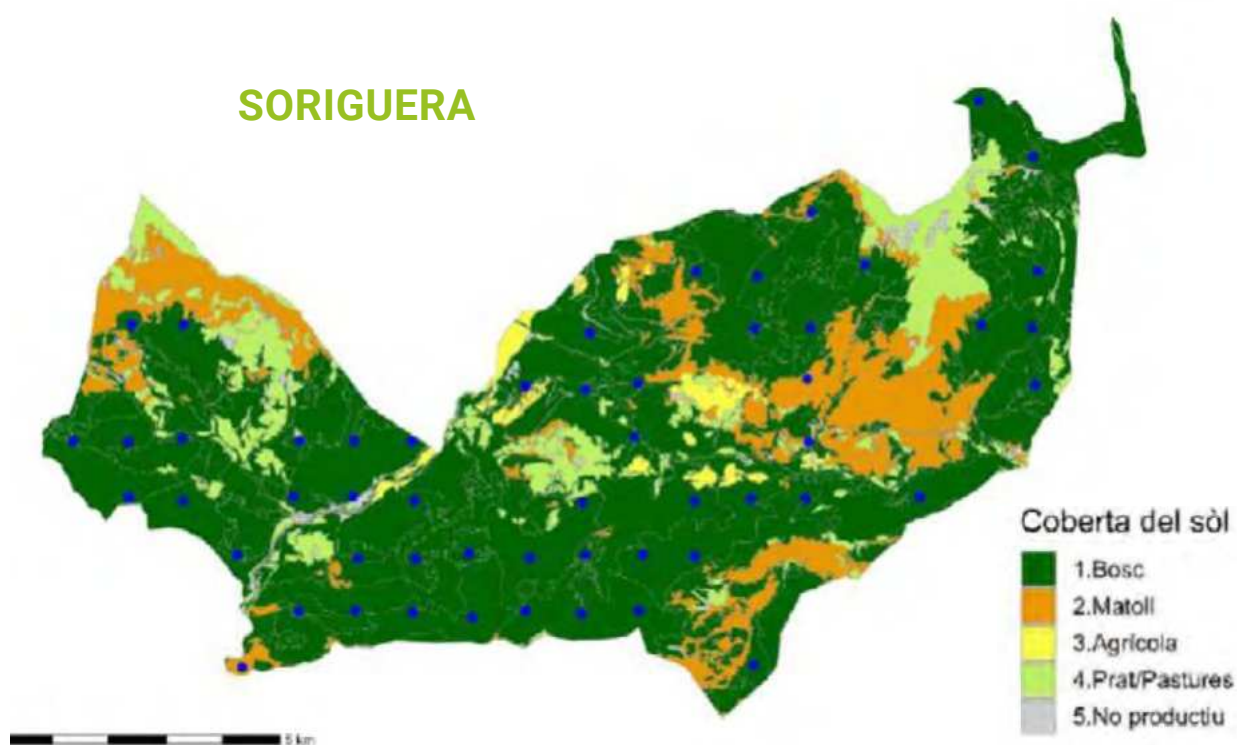
El municipi de Soriguera, al sud de la comarca del Pallars Sobirà, estudia la implementació d'un ambiciós projecte de xarxes de calor alimentades amb biomassa forestal als nuclis de Baro, Estac, Llagunes i Vilamur. Aquesta iniciativa sorgeix com a alternativa local per substituir la dependència del gasoil i el propà en la calefacció, una necessitat vital als pobles del Pirineu, on els hiverns són llargs i rigorosos i el cost energètic és alt. Tanmateix, el projecte encara es troba en una fase d'estudi i dependrà de la viabilitat econòmica i la concreció del finançament.

El municipi de Soriguera, amb un total de 106,39 km² de superfície —dels quals el 70 % són zones forestals, principalment de pi roig i pi negre—, es troba dins d'una de les comarques amb més recursos forestals de Catalunya.

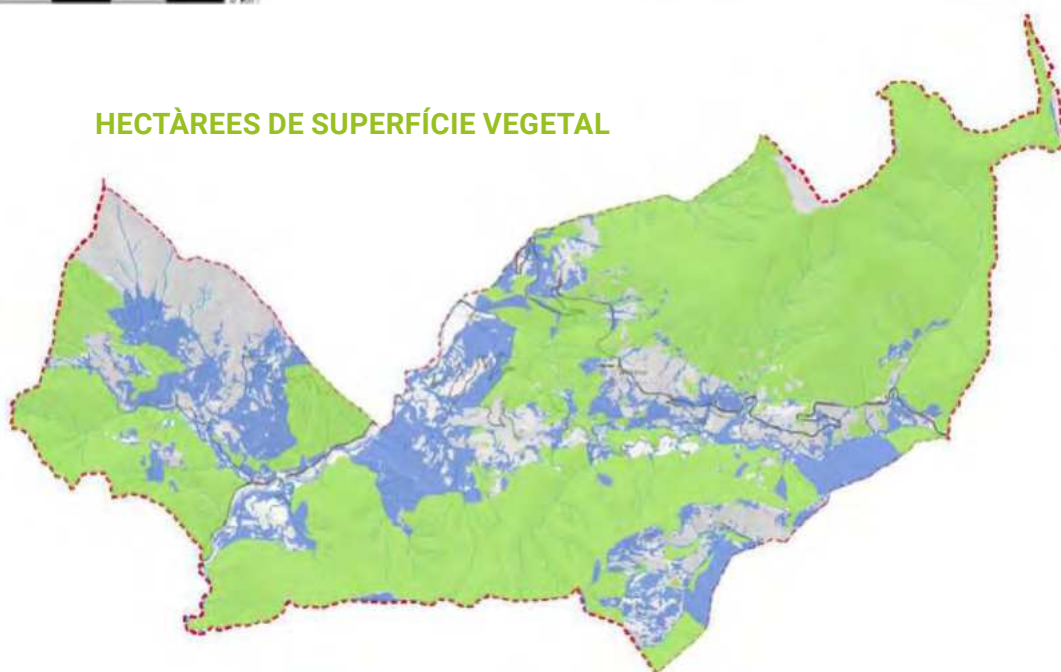
Una part significativa del terme municipal, que agrupa un total de 14 nuclis de població (Vilamur, Llagunes, Soriguera, Rubió, Freixa, Puig-forniu, Tornafort, Malmercat, Embonui, Baro, Arcalís, Escós, Mencui i Estac), se situa dins del Parc Natural de l'Alt Pirineu, en una zona de muntanya amb cims que s'eleva fins a prop dels 2.000 m al sud i dels 2.500 m al nord.

SORIGUERA

HECTÀREES DE SUPERFÍCIE VEGETAL

Entitat municipal descentralitzada	712,7 ha	8,2 %
Generalitat de Catalunya	3.202,5 ha	36,9 %
Municipi	2.834,3 ha	32,7 %
Privada (arbrada)	1.930,3 ha	22,2 %

La gestió dels boscos del terme municipal de Soriguera està condicionada sobretot per la seva propietat. Se'n poden diferenciar tres tipus: propietat de la Generalitat (espais naturals protegits o reserves naturals, espais de titularitat pública o espais gestionats amb conveni), espais gestionats pels ajuntaments i espais de propietat privada.

Soriguera representa un dels municipis amb més presència de terreny forestal de la comarca, amb 10.599 ha arbrades. Tot i això, cal assenyalar que la majoria de superfície arbrada es troba en terrenys amb pendents elevats (més del 30 %).

El context

Durant molts anys, els boscos del Pallars Sobirà van ser una font essencial d'energia per als habitants del territori, amb la fusta utilitzada per a l'escalfament domèstic i la producció de carbó vegetal. No obstant això, amb l'evolució econòmica i social, aquesta dependència ha disminuït notablement, i l'ús de combustibles fòssils ha anat substituint la fusta com a font principal d'energia. Aquest canvi, però, ha comportat problemes econòmics i mediambientals. Així, l'augment dels costos dels combustibles fòssils i la seva contribució al canvi climàtic han fet evident la necessitat de recuperar formes més sostenibles d'aprofitament energètic.

Actualment, la disminució de l'activitat forestal ha provocat una acumulació de vegetació en molts boscos de Soriguera i del Pallars Sobirà. Aquest fenomen, combinat amb l'abandona-

ment progressiu de la vida rural i la manca de gestió forestal en moltes àrees, ha generat un augment significatiu del risc d'incendis forestals, amb la proliferació de sotabosc i estructures forestals densament poblades per arbres de diàmetre mitjà i petit.

Davant d'aquesta situació, una de les solucions més viables és el foment de l'ús d'energies renovables, incloent-hi la biomassa forestal. En aquest sentit, l'aprofitament de la biomassa que ofereixen els boscos de Soriguera podria ser una oportunitat clau per reduir la despesa municipal en calefacció, revitalitzar el sector forestal i contribuir a la sostenibilitat del territori. Aquesta aposta podria generar llocs de treball, dinamitzar l'economia local i millorar l'estructura forestal, de manera que disminuiria així el risc d'incendis.

Un projecte amb una envergadura notable

Amb una inversió prevista de 3,1 milions d'euros, la proposta d'implementació de xarxes de calor alimentades amb biomassa forestal a Baro, Estac, Llagunes i Vilamur (Soriguera) preveu la instal·lació de quatre xarxes amb

una potència acumulada superior als 1.750 kW i una producció anual d'uns 3.700 MWh, suficient per cobrir les necessitats tèrmiques de la pràctica totalitat dels nuclis implicats. Aquesta dimensió és comparable a la d'altres iniciatives de biomassa al Pirineu, on la gestió forestal municipal i la valorització dels boscos són elements clau d'aposta estratègica.

El repte energètic al Pallars: de la dependència fòssil a la biomassa

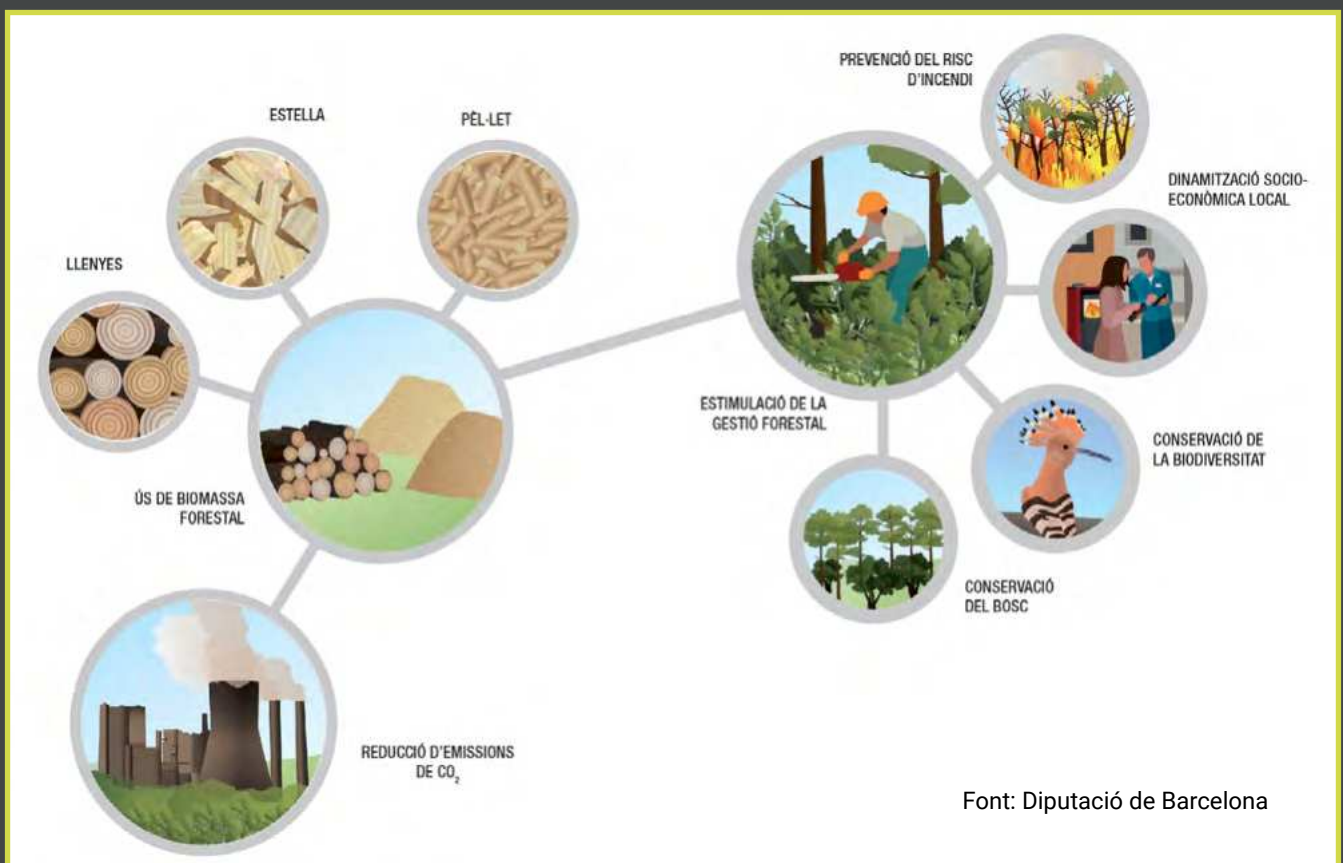
La situació energètica al Pallars Sobirà no és anecdòtica: la majoria de llars s'escalfen posant el focus en el gasoil o el propà, dos combustibles costosos, intensius en emissions i subjectes a fluctuacions de preu. Només a la comarca, el consum anual de biomassa potencial disponible equival a la substitució de 3 milions de litres de gasoil, o el que és igual, la ca-

lacció de més de 1.500 habitatges familiars. Els costos d'escalfament amb gasoil o un gas liquat del petroli (GLP) són significativament alts. Estudis de pobresa energètica indiquen que, en zones de muntanya, el cost anual per habitatge pot oscil·lar entre els 900 € i els 1.200 € només en combustibles, amb una despesa superior en zones més temperades. Davant d'això, la biomassa es presenta com l'alternativa més estable i assequible, amb estalvis d'entre un 30 % i un 50 % per a l'usuari final.

Com funcionaria la xarxa de calor amb biomassa a Soriguera

El model previst pel projecte inclou:

- Calderes centralitzades d'alta eficiència situades a cada nucli, que transformarien l'estella forestal en calor.

Font: Diputació de Barcelona

- Una xarxa de canonades subterrànies preaïllades per distribuir l'aigua calenta a habitatges i equipaments.
- Subestacions individuals d'intercanvi en cada edifici, que permetrien controlar el consum i garantir la comoditat i la seguretat. La distribució interior ha de tenir com a base, prioritàriament, els radiadors d'aigua calenta o aerotermos.

- Sistemes de monitoratge remot i automatització de tot el circuit.

La instal·lació aniria gestionada per l'Ajuntament o per una empresa de serveis energètics (pública, privada o mixta). Els habitants podrien connectar-s'hi i es pagaria una quota fixa de connexió i una de variable segons el consum energètic, mesurat amb comptador individual de la subestació, a un preu competitiu respecte d'altres combustibles.

RESUM DE LES INSTAL·LACIONS

Nucli	Necessitats tèrmiques estimades	Demanda màxima potència	Potència tèrmica proposada	Edificis que dona servei la xarxa de calor	Equipaments que dona servei la xarxa de calor
Baro	1.130.624 kWh	431 kW	500 kW	27	Local social
Estac	986.345 kWh	376 kW	500 kW	40	Antiga escola
Llagunes	1.364.094 kWh	468 kW	500 kW	36	
Vilamur	409.398 kWh	171 kW	250 kW	Plaça (xarxa ampliable)	- Local social - Ajuntament Soriguera

RESUM DE PRESSUPOST

Nucli	Potència tèrmica proposada	PRESSUPOST EXECUCIÓ MATERIAL (PEM)	TOTAL PRESSUPOST (Inclou Despeses generals, benefici industrial i IVA)
Baro	500 kW	781.195	1.124.843
Estac	500 kW	591.303	851.417
Llagunes	500 kW	528.508	760.999
Vilamur	250 kW	278.944	401.652
Total	1.750 kW	2.179.950	3.138.911

XARXES DE CALOR PROPOSADES

BARO

Mes	Energia consumida [kWh]	Estella necessària [t 30]
Gener	196.224	57,71
Febrer	170.271	50,08
Març	133.254	39,19
Abril	105.577	31,05
Maig	84.068	24,73
Juny	46.106	13,56
Juliol	27.480	8,08
Agost	30.376	8,93
Setembre	49.679	14,61
Octubre	78.346	23,04
Novembre	142.293	41,85
Desembre	192.574	56,64
TOTAL	1.256.249	369,49

ESTAC

Mes	Energia consumida [kWh]	Estella necessària [t 30]
Gener	171.184	50,35
Febrer	148.542	43,69
Març	116.250	34,19
Abril	92.104	27,09
Maig	73.340	21,57
Juny	40.223	11,83
Juliol	23.974	7,05
Agost	26.500	7,79
Setembre	43.340	12,75
Octubre	68.348	20,10
Novembre	124.135	36,51
Desembre	168.000	49,41
TOTAL	1.095.939	322,33

LLAGUNES

Mes	Energia consumida [kWh]	Estella necessària [t 30]
Gener	213.069	62,67
Febrer	184.888	54,38
Març	144.694	42,56
Abril	114.640	33,72
Maig	91.285	26,85
Juny	50.064	14,72
Juliol	29.839	8,78
Agost	32.984	9,70
Setembre	53.944	15,87
Octubre	85.072	25,02
Novembre	154.508	45,44
Desembre	209.106	61,50
TOTAL	1.364.094	401,20

VILAMUR

Mes	Energia consumida [kWh]	Estella necessària [t 30]
Gener	74.472	21,90
Febrer	63.199	18,59
Març	49.299	14,50
Abril	37.443	11,01
Maig	29.383	8,64
Juny	14.587	4,29
Juliol	8.088	2,38
Agost	9.588	2,82
Setembre	15.989	4,70
Octubre	29.302	8,62
Novembre	52.462	15,43
Desembre	71.074	20,90
TOTAL	454.887	133,79

El Pla de gestió de biomassa forestal: de la fusta al quilowatt

El projecte incorpora un complet pla de gestió forestal, centrat en diversos punts fonamentals:

- **Inventari detallat de la biomassa aprofitable:** el municipi disposa de més de 7.600 ha de bosc, amb un potencial d'extracció anual sostenible situat entre les 385 i les 4.200 tones, segons el grau d'aprofitament i el mercat. En tot cas, la biomassa aprofitable disponible és molt superior a la demanda que tindrien les xarxes de calor.
- **Cartografia de les zones productores:** s'hi seleccionen àrees fàcilment accessibles, evitant zones de pendents elevats i hàbitats protegits.
- **Criteris de sostenibilitat:** la tallada i la recollida es realitzarien amb tècniques que

mantenen la capacitat regenerativa del bosc, cosa que afavoreix les aclarides i neteges que redueixen el risc d'incendi i milloren la biodiversitat.

- **Processos de producció i logística:** la biomassa es tallaria, es transportaria, s'estellaria, se'n faria l'assecatge al natural i seria distribuïda de manera coordinada des de punts logístics, principalment en sòl públic municipal, de manera que es minimitzarien els costos ambientals i econòmics.
- **Paràmetres de qualitat:** l'estella arribaria a les sitges de les calderes amb un contingut d'humitat òptim i sense materials impropis, fet que garanteix la màxima eficiència energètica i el menor impacte en emissions.

El Pla també preveu la creació de llocs de treball vinculats a la gestió forestal, una dinamització indirecta de l'economia i, potencialment, la venda d'excedents de biomassa a altres consumidors de la comarca.

L'envergadura d'un projecte singular per a Soriguera

En el context del Pirineu, on els municipis solen ser petits (Soriguera té uns 500 habitants repartits en nuclis disseminats), un projecte d'aquesta magnitud destaca pel volum d'inversió, per la capacitat de gestió sostenible de més de 7.000 ha de bosc i pel potencial de transformació socioeconòmica i mediambiental local.

Els principals beneficis per al municipi i els seus habitants són:

- **Estalvi energètic:** reducció estimada del 30 % al 50 % en la factura de la calefacció de cada habitatge i equipament que s'hi connecti.

RESUM DE RESULTATS

Quanta biomassa necessitem:

		Tones
Escenari 1	Xarxes de calor	1.226,50
Escenari 2	Comercialitzar	2.973,53

Quan s'ha d'extreure la biomassa:

Limitació	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Neu												
Plagues												
Fauna												

El cost estimat d'obtenció de la biomassa forestal en el present pla de gestió resulta per sobre del preu de mercat mig de l'estella de tipus industrial (any 2023), però segueix sent el combustible més econòmic, resultant un estalvi aproximat del 73% respecte al gasoil per calefacció, i prop del 79% respecte el GLP

Costos:

	Escenari 1	Escenari 2
t/any (humides)	1.752,00	4.200
t/any estella	1.226,50	2.940
Aprofitament (€)	73.467,35	176.106,00
Transport (€)	35.883,89	86.016,00
Estellat (€)	14.350,05	34.398,00
TOTAL (€/any)	123.701,29	296.520,00
TOTAL (€/t.estella)	100,86	

Font d'Energia	Preu (€/t o €/l)	Poder Calorífic (kWh/t o kWh/l)	€/kWh (aprox.)
Gasoil	1,10 €/l	10,0 kWh/l	0,110 €/kWh
GLP (Butà/Propà)	1,85 €/kg	12,9 kWh/kg (butà), 13,8 kWh/kg (propà)	0,140 €/kWh
Gas Natural	0,08 €/kWh	-	0,080 €/kWh
Electricitat	0,20 €/kWh	-	0,200 €/kWh
Pellet	300 €/t	4.800 kWh/t	0,063 €/kWh
Estella	54,7 €/t (industrial)	3.500 kWh/t	0,015 €/kWh
Estella	100,86 (Cost a Soriguera)	3.500 kWh/t	0,029 €/kWh

- **Reducció d'emissions:** fins a 1.000 tones anuals de CO₂ menys, cosa que contribueix als objectius de descarbonització i a la millora de l'entorn.
- **Dinamització rural:** creació directa i indirecta de llocs de treball, impuls del sector forestal i gestió activa per a la prevenció d'incendis.
- **Sostenibilitat i autonomia:** aprofitament d'un recurs local, estable i renovable, fet que minva la dependència energètica exterior i enforteix la capacitat d'autogestió del territori.

La iniciativa s'emmarca dins de la nova política del territori —que es plasma en estratègies com el Pla estratègic d'aprofitament energètic dels boscos del Pallars—, centrada en la mobilització de recursos forestals locals per a

usos tèrmics, tot buscant la sobirania energètica i la revitalització dels pobles de muntanya. El projecte de xarxes de calor amb biomassa forestal a Soriguera representa per la seva envergadura una de les principals apostes per la transició energètica i el desenvolupament sostenible d'un municipi de muntanya del Pallars Sobirà. Lluny de ser només una solució tècnica, pretén integrar la gestió forestal, la dinamització rural i el benefici social i mediambiental en una sola estratègia local. Si s'acaba materialitzant, marcarà un precedent i una referència cap a un nou model per als pobles del Pirineu català. 🌱

Josep Rosell Gallart

Ambientòleg, màster en ecologia industrial, auditor energètic certificat. Responsable de projectes a Oicos Estrategia Ambiental

CONEGUEM LES FORESTS DELS POBLES

Vidrà

Vidrà

<https://vidra.cat/>

Comarca: Osona

Població (2024): 169 habitants

Superfície: 34,39 km²

Roure Creu de l'Arç.

El municipi de Vidrà consta com a entitat local associada a ELFOCAT amb estatuts de no propietària. Partint d'aquesta base, hem entrevistat l'alcalde, Josep Anglada Dorca, perquè ens expliqui no només algunes de les característiques del municipi, sinó també la seva dilatada experiència com a rematant del faig i treballador del sector forestal.

- Parli'ns dels canvis del sector a partir de la seva trajectòria com a rematant de faig.

Segons la meua experiència com a treballador i rematant del sector, penso que hi ha un abans i un després amb la qüestió dels xerracs, marcat per l'Escola de Montesquiú. Fins que no es va crear, anàvem a treballar de qualsevol manera, però en aquests 20 anys de funcionament s'hi ha conegut molt en el sector, tot i que no ens podem descuidar del malson del món rural:

Vista general de Vidrà.

el despoblament i la falta de gent per treballar. Avui en dia, no queda gent del país que faci aquesta feina. En aquest sentit, cal tenir en compte que el tema del faig és molt delicat perquè si no hi treballen persones del país, és molt difícil que se'n surtin.

- **Com viu, com a alcalde i des de la seva feina, la gestió de l'entorn?**

Aquí venen moltes persones d'escoles i instituts i els intentem explicar la gestió que fem de les fagedes, per què no fem tallades arreu, partint de la nostra experiència. I és que durant anys hem anat fent proves de tallades arreu i ens hem adonat que la regeneració ha estat zero, i que només surten romagueres i males coses.

També podem destacar que tenim moltes anècdotes a explicar. Per exemple, una vegada nois i noies de 16-17 anys d'un institut van passar un dia amb nosaltres i, quan s'acabava la jornada, després de passar per la serradora perquè veiessin com es tallava la fusta, i pel bosc, on els vam explicar què fèiem a la parcel·la a partir del pla tècnic, els vam dir que els demostràvem com es talla un arbre. Ja anàvem vestits com pertocava, de manera que em vaig posar les orelleres, vaig agafar el xerrac... i vaig començar a sentir crits. No entenia què passava. Doncs resulta que hi havia una noia que havia començat a plorar perquè no

volia que tallés l'arbre perquè era viu. I li vaig respondre: "Perdona, però o bé ens hem explicat molt malament o no t'has assabentat de res."

• **Com valora que hagi canviat l'aprofitament del faig, abans molt comú i ara residual?**

Ras i curt. El faig, trenta anys enrere, s'aprofitava a partir de 10 cm de diàmetre

cap amunt –es feien formes de sabata, que això també afavoria que s'aprofités moltíssim–, mentre que actualment i per desgràcia només queden dues serradores per aquí, que podem dir que serren una mica de faig seriosament.

Nucli de Ciurel.

Bàsicament cal tenir en compte que el faig que volen que els portem ha de ser, primer de tot, sense o pràcticament sense nusos, i de 25 a 30 en amunt del cap petit. Això fa que s'aprofiti molt poca fusta, perquè de boscos en tenim molts, però d'arbres ben cuidats cada dia n'hi ha menys. A les raconades, hi ha fagedes molt maques, però arribem a les carenes i allà només hi ha arbres amb branques fins a terra que només s'aprofiten per a llenya. Perquè l'altre gran tema, la història de la biomassa, ha estat, per mi, un dels fracassos més rotunds del país. Jo, quan sento que volen fer coses noves amb vista a 10-20 anys, no en dubto, però d'aquí a 20 anys, si ara queden quatre persones del país que van al bosc, aleshores em temo que no en quedarà cap. Perquè com que només es fa que tocar els nassos ja no només als bosquerols, sinó a tothom que viu al món rural...

• **Com considera que ha canviat el món forestal al municipi en els darreres 50 anys i quin creu que en serà el futur?**

Els boscos se'ns mengen. Si mirem fotos de Vidrà de fa 50 anys, totes les feixes eren *conreuades*. Ara, tot és un bosc. L'abandonament comporta que comencin a sortir quatre falgueres, quatre ginestes, quatre arços, ja neixen avellaners i ja tenim el bosc muntat. Així, veig el futur molt negre. Perquè encara que l'Administració ho vulgui i hi posi molts diners, revertir això, als extrems que ha arribat, crec que és impossible.

- **Què en pensa, del paper que desenvolupa ELFOCAT, l'Associació d'Entitats Locals Propietàries Forestals a Catalunya?**

Penso que ELFOCAT, amb la gent que hi ha al capdavant, hauria de ser una aposta guanyadora, amb tot el que es vol fer. El gran drama –i per això tinc dubtes– és que davant nostre, davant de l'Associació i del món de la propietat, hi ha aquesta crosta de persones que es pensen que són els amos del món i que l'han portat fins on som. Ara penso que ELFOCAT té un problema important que cal solucionar, ja que en primer lloc hi ha una falta de gent per dur a terme les actuacions, i també considero que és un drama el fet que hagi fallat fins ara el tema de la biomassa, i és que d'arbres en tenim molts, però de bons en tenim menys i això complica l'aprofitament per aquesta biomassa.

D'altra banda, continuem amb les nostres "guerres". Osona en som un exemple, ja que, per exemple, en l'últim consell d'alcaldes s'ha tractat el fet que, després d'un estudi i com a resultat, hi ha qui parla de no donar suport a la biomassa perquè es diu que contamina. Aquesta és una mostra de com anem en aquest país: ens hem passat anys dient que hem de deixar els combustibles fòssils i hem d'apostar per la biomassa, i ara s'està dient que potser això no es farà. Aquest és el gran drama i és considerable. Penso que aquest és el pitjor malson que tenim les quatre persones que quedem vivint al món rural i del món rural, i dels propietaris.

Un altre tema relacionat és que quan sents qualsevol persona que parla de temes forestals et diu que el 70 % de Catalunya és en mans privades. Però és que això és algun mal? Jo penso que de diagnòstic ja en tenim prou, perquè ja sabem què té el malalt. El problema és que ningú té prou nassos per dir què cal fer per arreglar-ho.

Josep Anglada Dorca
Alcalde de Vidrà

D'interès

Vidrà és un municipi de la comarca d'Osona situat a una altitud de 982 m, al centre de la regió de l'Alt Ter, que també forma part de la comarca natural del Bisaura. Tal com s'indica a la seva pàgina web,

Riu Ges.

el municipi està "inclòs dins del PEIN de Serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt, i està format per tres nuclis de població: Vidrà, la Creu de l'Arç, el veïnat de Ciuret i diferents cases de pagès i masies.

Del patrimoni arquitectònic en destaquen, entre d'altres, l'església de Sant Hilari de Vidrà, així com diverses ermites romàniques i les restes del castell de Milany. "Són exemples de la seva bellesa el veïnat de Ciuret, a 6 km de Vidrà, a

1.155 m d'alçada, format per masos envoltats de prats de pastures, un indret preciós on assaborir la tranquil·litat, o les restes del castell de Milany, situades en un rocam al límit del terme municipal de Vidrà i Valfogona de Ripollès, des d'on tindrem unes boniques vistes del Pirineu."

Puig de l'Abric

Pel que fa a l'entorn, es pot gaudir de Vidrà a peu o en bicicleta pels més de 60 km de camins i carreteres rurals disponibles. "Al mateix municipi es pot visitar l'arborètum, un itinerari circular que uneix els dos nuclis de Vidrà, amb una vintena d'arbres autòctons, senyalitzats amb una fita i amb l'explicació corresponent. També a peu, es pot arribar al salt del Molí o al cim de Puigsacalm, una de les muntanyes més emblemàtiques de l'excursionisme català."

El tercer diumenge de maig, la [Caminada del Vidranès](#) permet descobrir els impressionants paisatges del Bisaura, mentre que el [Camí Oliba](#) és un sender de gran recorregut (GR-151) que connecta algunes de les obres més emblemàtiques de l'art romànic català.

Una altra opció per conèixer l'entorn és recórrer l'espectacular i singular patrimoni natural del [territori de la Vall del Ges, Orís i el Bisaura](#), amb "bosc caducifolis, rierols i salts d'aigua, prats de pastura i interminables senders i corriols. Situat al nord d'Osona, gran part d'aquest espai conforma l'EIN Serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt. També és un territori que destaca pel seu patrimoni cultural, amb uns municipis vius de tradicions arrelades".

Una altra opció per visitar Vidrà i els seus entorns és fer-ho a cavall, amb l'itinerari Eqüestre IE-033 Vidrà-Puigsacalm.

Pel que fa a festes i tradicions, el tercer cap de setmana de juliol es pot gaudir a l'indret del ja tradicional Concurs de Gossos d'Atura, especial *border collie*, que s'organitza al mateix Vidrà. 🌿

Ermita de Sant Bartomeu de Covildases.

COM ASSOCIAR-SE A ELFOCAT

L'Associació d'Entitats Locals Propietàries Forestals a Catalunya (ELFOCAT) agrupa els ens locals públics amb patrimoni forestal o amb gran vinculació amb el sector forestal de Catalunya.

Per ingressar com a soci a ELFOCAT cal ser una entitat local (ajuntament, EMD, consorci, consell comarcal, diputació...) amb propietat forestal pròpia, o bé estar vinculat amb el món forestal, i prendre un acord de l'òrgan de govern competent (en general, el ple de la corporació) amb el qual s'aprova la voluntat de formar part de l'associació i es nomena un representant de l'entitat local en aquesta associació.

Clicant [AQUÍ](#) trobareu un model d'acord de ple. Un cop pres l'acord, el podeu fer arribar a l'adreça d'ELFOCAT:

Associació ELFOCAT

Plaça de la Trobada, s/n (edifici Ajuntament)
25700 Montferrer (Alt Urgell), Lleida

També, a l'apartat "[Accions/Documents](#)" de la pàgina web d'ELFOCAT hi trobareu els estatuts vigents.

FORESTS DELS POBLES

La revista d'ELFOCAT

Número 6 • Primavera-estiu 2025

www.elfocat.cat